

Verzonden: 12 maart 2026

Zaak 2025-159

Datum uitspraak: 11 februari 2026

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellante
(gemachtigde: mr. M.P. Harten)

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

1. Procesverloop

- 1.1 Bij beslissing van 9 oktober 2025 (kenmerk: U2025 07886/cn2) heeft de Commissie voor de examens aan appellante medegedeeld dat sprake is van fraude en onregelmatigheden bij het afleggen van het (thuis)tentamen d.d. 20 september 2025 van de cursus PB0332, Inleiding in de arbeids- en organisatiepsychologie. De Commissie heeft besloten het tentamen ongeldig te verklaren met verlies van een tentamenkans.
- 1.2 Bij tweede beslissing van 9 oktober 2025 (kenmerk: U2025 07887/cn2) heeft de Commissie voor de examens aan appellante medegedeeld dat sprake is van (ernstige) fraude en onregelmatigheden bij het afleggen van het (thuis)tentamen d.d. 22 september 2025 van de cursus PB0214, Psychologie van arbeid en gezondheid. De Commissie heeft besloten het tentamen ongeldig te verklaren met het verlies van drie tentamenkansen. Voorts heeft de Commissie besloten appellante het recht te ontnemen op het judicium (summa) cum laude, wanneer zij zou voldoen aan de cijfercriteria. Tot slot heeft de Commissie appellante met ingang van 9 oktober 2025 gedurende zes maanden het recht ontnomen om tentamen te doen voor alle cursussen uit het aanbod van de Open Universiteit.
- 1.3 Appellante heeft gelijktijdig beroep aangetekend tegen de onder 1.1 en 1.2 genoemde beslissingen. Deze uitspraak ziet toe op het beroepschrift gericht tegen de onder 1.1 genoemde beslissing. Over het beroepschrift gericht tegen de onder 1.2 genoemde beslissing (zaaknummer: CBE2025-161) wordt separaat uitspraak gedaan.
- 1.4 Verweerster en appellante zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellante heeft bij e-mail van 11 november 2025 aangegeven haar beroep te willen doorzetten, waarna verweerster een verweerschrift heeft ingediend.
- 1.5 Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 11 februari 2026, gelijktijdig met het beroepschrift van appellante met zaaknummer CBE2025-161, waarbij verweerster, vertegenwoordigd door mevrouw prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter Commissie voor de examens, en mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris van de Commissie voor de examens, via videobelverbinding hebben deelgenomen aan de hoorzitting. Appellante en haar gemachtigde hebben eveneens via videobelverbinding aan de zitting deelgenomen.

2. Overwegingen

Het beroep van appellante

- 2.1 Appellante heeft op 20 september 2025 thuis tentamen afgelegd, waarbij surveillance via proctoring plaatsvond. Appellante is het niet eens met de beslissing van 9 oktober 2025 en verzoekt het College de bestreden beslissing te vernietigen, althans te herroepen wegens schending van het zorgvuldigheidsbeginsel conform artikel 3:2 Algemene wet bestuursrecht (Awb), het motiveringsbeginsel (artikel 3:46 Awb), het evenredigheidsbeginsel (artikel 3:4 Awb) en wegens feitelijke en procedurele onjuistheden in de bewijsvoering. Subsidiair verzoekt appellante om herziening van de beslissing met mildere sancties en een mondelinge zitting met inzage in het bewijsmateriaal. De conclusie van verweerster, dat sprake is van fraude omdat een tweede persoon in de ruimte aanwezig zou zijn (gebaseerd op geluiden en blikbewegingen), vanwege de frequentie van blikbewegingen naar links, omdat een onvolledige roomscan gemaakt is en omdat de tweede camera niet goed gepositioneerd is, is volgens appellante een subjectieve interpretatie van de tentamenbeelden. Zodoende kan niet buiten redelijke twijfel worden vastgesteld dat fraude is gepleegd. Bovendien is geen objectief bewijs geleverd van concrete beïnvloeding van het tentamenresultaat.
- 2.2 Ten aanzien van de vermeende tweede persoon in de ruimte, voert appellante het volgende aan:
- 2.2.1 In haar beroepschrift benadrukt appellante dat er geen tweede persoon in de ruimte aanwezig is, maar dat geluiden afkomstig waren van externe bronnen zoals werkmannen op het dak en hun radio/geluidspeler. Appellante heeft een foto overlegd van haar raam, waaruit volgens appellante haar kamerindeling blijkt en duidelijk wordt dat er niemand ongemerkt naast haar kon staan.
- 2.2.2 In het kader van het verzoek van appellante omtrent een voorlopige voorziening, heeft appellante aangegeven dat de persoon die op de tentamenbeelden te zien is, haar broer is. Appellante geeft daarbij aan dat hij zichtbaar is op de opname, voordat het tentamen gestart is en dat zijn aanwezigheid geen verband hield met het tentamen. Voorts stelt appellante dat aan de rechterkant van de kamer een raam is dat uitkijkt op het dak waarop haar broer aan het werk is. Met "bukken" bedoelde haar broer dat hij moest bukken om uit beeld te blijven en de werkzaamheden op het dak te kunnen voortzetten.
- 2.2.3 Tijdens de hoorzitting heeft appellante aangegeven dat de persoon die in beeld is, haar broertje van dertien is die helpt bij het instellen van het scherm, voorafgaand aan het tentamen. Dit is een andere broer, dan degene die werkzaamheden op het dak uitoefent. Appellante benadrukt dat beide broers haar niet zouden kunnen helpen met het tentamen, gelet op hun leeftijd dan wel hun scholing. Appellante benadrukt tevens dat na de start van het tentamen geen sprake is van hoorbare interactie met een tweede persoon in de ruimte en dat zodoende geen enkel bewijs is geleverd van beïnvloeding van het tentamenresultaat.
- 2.3 Ten aanzien van de blikbewegingen van appellante, voert zij aan dat zij om zich heen kijkt om zich te concentreren, dan wel dat blikbewegingen worden veroorzaakt door afleiding en stress. Desgevraagd heeft appellante aangegeven dat zij het beeldscherm in- en uitzoomt om tentamenvragen beter te kunnen lezen.
- 2.4 Ten aanzien van de verrichte roomscan en de opstelling van de tweede camera, heeft appellante ter zitting aangegeven dat haar beroep zich daar niet tegen richt, maar zij merkt op dat de roomscan haastig is uitgevoerd zonder frauduleuze intentie.
- 2.5 De schending van diverse beginselen van behoorlijk bestuur in de beslissing van verweerster heeft appellante, mede onder verwijzing naar jurisprudentie (ECLI:NL:RVS:2025:1831, ECLI:NL:RVS:2025:3551, ECLI:NL:RVS:2025:6327 en ECLI:NL:RVS:2025:5878), van de Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak (hierna: de Afdeling), als volgt gemotiveerd:

- 2.5.1 Volgens appellante werd het zorgvuldigheidsbeginsel (art. 3:2 Awb) geschonden, nu bewijs slechts berust op subjectieve interpretaties van proctorbeelden. Appellante heeft geen inzage gekregen in de opnames van het tentamen, hetgeen haar belemmert in een adequate verdediging. Uit ECLI:NL:RVS:2023:3908 volgt dat bij fraudebeschuldigingen alle relevante feiten en omstandigheden moeten worden onderzocht, inclusief alternatieve verklaringen. Verweerster heeft volgens appellante niet nader onderzocht of geluiden extern waren, noch eiseres in staat gesteld de beelden te weerleggen, waarmee tevens het beginsel van hoor- en wederhoor is geschonden.
- 2.5.2 Volgens appellante is het evenredigheidsbeginsel (3:4 Awb) geschonden, omdat de opgelegde sanctie niet in verhouding staat tot de aard van de ernst en de feiten. Appellante verwijst naar ECLI:NL:RVS:2023:3908, waarin wordt benadrukt dat sancties proportioneel moeten zijn, met weging van alle omstandigheden, zoals studievertraging en afwezigheid van opzet.
- 2.5.3 Volgens appellante is het motiveringsbeginsel (3:46 Awb) geschonden, omdat de beslissing van verweerster standaardformuleringen bevat zonder dat de beslissing is toegespitst op de individuele situatie van appellante of haar zienswijze hierin is meegenomen. Verweerster heeft nagelaten te motiveren waarom de door appellante gegeven verklaring in haar zienswijze d.d. 23 september 2025 ongeloofwaardig zou zijn of waarom de opgelegde sanctie evenredig en proportioneel is. Volgens appellante volgt uit ECLI:NL:RVS:2025:3585 dat de motivering inzichtelijk moet maken waarom een bepaalde sanctie opgelegd wordt, gelet op de ernst van de gedraging van de student en de gevolgen voor de student. Dat is hier niet het geval.
- 2.5.4 Appellante is van mening dat sprake is van schending van het recht op een eerlijk proces (art. 6 EVRM), nu zij geen inzage heeft gekregen in het volledige proctormateriaal en geen mogelijkheid heeft gekregen om een mondelinge toelichting te geven.
- 2.6 Appellante voert voorts aan dat de opgelegde sanctie schade met zich meebrengt ten aanzien van haar studievoortgang. Bovendien heeft de beslissing een psychische impact.
- 2.7 Ten aanzien van de aanvullende beslissingen d.d. 3 februari 2026, die door verweerster zijn overlegd naar aanleiding van tentamens die appellante aflegde in de periode 7 juni tot en met 13 september 2025, benadrukt appellante dat tegen deze beslissingen nog beroep zal worden ingesteld en dat deze nog niet in rechte vaststaan. Evenwel heeft appellante er geen bezwaar tegen als deze beslissingen door verweerster worden ingebracht in deze beroepsprocedure.
- 2.8 Appellante verzoekt het College tot slot nog om het examengeld te vergoeden, alsmede proceskosten en griffierecht.

Het standpunt van verweerster

- 2.9 Verweerster heeft tot taak om de kwaliteit van de tentamens en examens te borgen op grond van artikel 7:12b van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Verweerster is voorts op grond van de wet en de vigerende Onderwijs- en examenregeling (OER) (artikel 4:16 onder m) bevoegd een tentamen of een onderdeel daarvan ongeldig te verklaren als een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken of wanneer de kwaliteit van het tentamen of examen niet geborgd kan worden. Onder verwijzing naar artikel 1.3 lid bb OER en artikel 2.4.2 lid 1 Examenreglement, voert verweerster aan dat een onregelmatigheid iedere gebeurtenis is waardoor het kennen en kunnen van de kandidaat niet kan worden vastgesteld of de kwaliteit van het tentamen niet kan worden geborgd. Verweerster licht toe dat een onregelmatigheid of vermoeden van fraude tijdens een tentamensessie met toezicht middels proctoring niet wordt geconstateerd door de proctorsoftware, maar door de surveillant die de proctorbeelden achteraf beoordeelt, zoals

geregeld in Bijlage 2 onder 2q van de OER en het Privacystatement.

- 2.10 In algemene zin geeft verweerster aan dat de inschrijfduur voor de cursus PB0332 is ingegaan op 3 september 2025 en zal eindigen op 2 september 2026. Appellante heeft op 20 september 2025 het tentamen afgelegd voor de cursus PB0332, waarbij surveillanten de volgende onregelmatigheden c.q. fraudegevallen hebben geconstateerd:
- er is een onduidelijke en onvolledige roomscan gemaakt;
 - de tweede camera is niet goed gepositioneerd;
 - er is een persoon in de ruimte met wie appellante communiceert over o.a. de stand van het scherm;
 - de persoon lijkt in de ruimte te blijven en fluistert tegen appellante;
 - appellante vergroot en verkleint het scherm met grote regelmaat, denkbaar voor de andere persoon in de ruimte.
- 2.11 Verweerster heeft op 23 september 2025 aan appellante kenbaar gemaakt dat sprake is van een vermoeden van onregelmatigheid c.q. fraude. Appellante heeft op 23 september 2025 haar zienswijze hierop kenbaar gemaakt, waarbij zij heeft aangegeven dat er geen tweede persoon in de ruimte is en zij naar links kijkt als gevolg van geluiden buiten.
- 2.12 Onder verwijzing naar artikel 2.3.2 lid 1 van het Examenreglement 2025-2026, voert verweerster aan dat onder fraude wordt verstaan ieder – al dan niet opzettelijk – handelen of nalaten van een tentamenkandidaat welke het vormen van een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt en/of het al dan niet opzettelijk beïnvloeden van (onderdelen) van het examenproces met als doel het resultaat van het tentamen te beïnvloeden. Verweerster heeft het handelen van appellante als fraude gekwalificeerd, omdat een onduidelijke en onvolledige roomscan is gemaakt en omdat een tweede persoon zichtbaar en hoorbaar in de ruimte aanwezig is. Volgens verweerster wordt de hoek waarin de tweede persoon zich bevindt niet in beeld gebracht tijdens de roomscan. Bovendien vergroot en verkleint appellante het beeldscherm regelmatig, kijkt vervolgens naar links en kiest een antwoord. Verweerster concludeert hieruit dat tijdens het tentamen antwoorden worden doorgespeeld aan appellante door de persoon die zich in de ruimte bevindt, doordat de tweede persoon met zijn vingers aangeeft welk antwoordalternatief appellante moet kiezen. Door deze omstandigheden kan geen oordeel gevormd worden over kennis, inzicht en vaardigheden die tijdens het tentamen worden getoetst. Verweerster heeft het tentamen d.d. 20 september 2025 behorende bij de cursus PB0332 ongeldig verklaard conform artikel 2.3.6 lid 1 van het Examenreglement met verlies van een tentamenkans, conform artikel 2.3.6 lid 2 sub a van het Examenreglement. Daarbij heeft de Commissie aangegeven dat bij een volgende aanleiding eventueel kan worden overgegaan tot verdere sanctie.
- 2.13 Ter onderbouwing van het standpunt van verweerster, heeft verweerster bij het verweerschrift schermopnames overlegd. Op deze schermopnames is onder meer een hand zichtbaar die niet van appellante lijkt te zijn, er is een tweede persoon in beeld en te zien is hoe appellante naar links kijkt. Tevens heeft verweerster bij het verweerschrift de opnames van het tentamen overgelegd. Verweerster geeft aan dat appellante op het moment van indiening van het verweerschrift geen gebruik heeft gemaakt van het recht op inzage in de beelden op grond van de OER. Verweerster benadrukt dat in de brief van 23 september 2025 aan appellante is aangegeven dat appellante een dergelijk inzagerecht heeft. Zodoende kan geen sprake zijn van schending van een eerlijk proces.
- 2.14 Ten aanzien van de motivering van de beslissing, geeft verweerster aan dat appellante een onduidelijke en onvolledige roomscan heeft gemaakt, de tweede camera niet correct positioneert (waardoor deze niet over haar schouder meekijkt) en er een tweede persoon in de ruimte aanwezig is, met wie wordt gecommuniceerd. Zodoende is sprake van een onregelmatigheid op grond van artikel 2.4.2 lid 1 en lid 2 Examenreglement, respectievelijk van fraude op grond van artikel 2.3.2 lid 1 van het Examenreglement. Volgens verweerster is zodoende geen sprake van een motiveringsgebrek, feitelijke onjuistheid of gebrek aan bewijs.

- 2.15 Volgens verweerster is de sanctie proportioneel, nu gekozen is voor de lichtste sanctie bij fraudegevallen op grond van artikel 2.3.6 lid 2 sub a van het Examenreglement.
- 2.16 Tot slot geeft verweerster aan dat een tweede beroep inzake een soortgelijk fraudegeval door appellante voorligt bij het College, alsmede dat inmiddels nog zes beslissingen zijn genomen inzake (ernstige) fraude, waarbij sprake is van soortgelijke gedragingen door appellante.

Het oordeel van het College

- 2.17 Het College stelt voorop dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van verweerster. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of deze voldoende is onderbouwd. Dit brengt met zich mee dat de beslissing van verweerster slechts voor vernietiging in aanmerking komt als deze in strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht. Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beslissing van verweerster in rechte standhoudt. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen.

Ten aanzien van de geconstateerde onregelmatigheden

- 2.18 Het College overweegt dat artikel 2.4.2 van het Examenreglement 2025-2026 het volgende bepaalt:

1. *Een onregelmatigheid is iedere gebeurtenis bij een tentamen waardoor het kennen en kunnen van de kandidaat niet kan worden vastgesteld of de kwaliteit van het tentamen of examen niet kan worden geborgd.*
 2. *Van een onregelmatigheid is in elk geval sprake wanneer:*
 - a. *Het door een student handelen in strijd met de instructies, vermeld in het cursusmateriaal of de regelgeving die betrekking hebben op de verplichtingen bij het afleggen van een tentamen of bijzondere verplichting, zie hiervoor ook bijlage 7: Instructies in verband met de tentamenzitting.*
 - b. *Het door een student niet volgen van de aanwijzingen/instructies van de surveillant dan wel bij een (digitale) tentamensessie.*
Voorbeelden van het door onder a en b genoemde zijn:
(...)
2. *Voor tentamens welke afgenomen worden middels proctoring*
(...)
 - *Het tijdens de tentamensessie aanwezig zijn van andere personen in de tentamenruimte.*
 - *Student maakt geen correcte roomscan*
(...)
 - *Student stelt de tweede camera niet op conform de instructies, waarbij student, de werkplek en het bureaublad duidelijk in beeld moeten zijn tijdens de tentamensessie.*

- 2.19 Bijlage 7 van het Examenreglement bepaalt ten aanzien van tentamens die middels proctoring worden afgenomen:

Wanneer het tentamen middels proctoring wordt afgenomen, dient de student gedurende de hele tentamensessie de instructies te volgen, zoals

- *een 360 graden roomscan te maken, inclusief het tonen van het hele (schone) bureaublad en de ruimte onder het bureaublad, conform de daarvoor verstrekte*

instructies;

(...)

- *alleen in de ruimte aanwezig te zijn;*
- *niet communiceren met andere personen;*
- *niet samen te werken, in welke vorm dan ook;*

(...)

- *zijn tweede camera zodanig op te stellen, waarbij student, de werkplek en het bureaublad duidelijk in beeld moet zijn*

2.20 Artikel 2.3.2 van het Examenreglement bepaalt voorts:

Onder fraude wordt in ieder geval verstaan ieder – al dan niet opzettelijk - handelen of nalaten van een tentamenkandidaat welke het vormen van een juist oordeel over zijn kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt en/of het al dan niet opzettelijk beïnvloeden van (onderdelen van) het examenproces met als doel het resultaat van het tentamen te beïnvloeden. Voorgaande zin is eveneens van toepassing op het aanzetten van andere studenten tot fraude.

2.21 Het College overweegt dat de Afdeling ten aanzien van fraude (bijvoorbeeld ECLI:NL:RVS:2023:2963) de volgende maatstaf hanteert:

De Afdeling ziet zich voor de vraag gesteld of de feiten en omstandigheden zoals deze voorliggen de conclusie kunnen dragen dat buiten redelijke twijfel is komen vast te staan dat [appellante] heeft gefraudeerd. Die vraag beantwoordt zij ontkennend. Uit artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden volgt dat het bestuursorgaan, in dit geval de examencommissie, moet bewijzen dat in een concreet geval een overtreding is gepleegd. In geval van twijfel moet het bestuursorgaan aan de betrokkene het voordeel van de twijfel gunnen (vergelijk overweging 4.8.3 van het arrest van de Hoge Raad van 15 april 2011, ECLI:NL:HR:2011:BN6324, en de uitspraak van de Afdeling van 10 juli 2013, ECLI:NL:RVS:2013:234).

2.22 Het College constateert aan de hand van de door verweerster overgelegde printscreens dat:

- een hand zichtbaar is op de schermopname, die niet van appellante lijkt te zijn;
- het hoofd van een man in beeld verschijnt;
- appellante links omhoog kijkt.

2.23 Het College constateert dat op de door verweerster overgelegde opnames het volgende zichtbaar en hoorbaar is:

- appellante maakt een roomscan, waarbij zij nalaat de hoek links voor en achter haar in beeld te brengen;
- appellante positioneert haar tweede camera niet goed en brengt daardoor enkel haar linker zijkant in beeld;
- appellante staat op en stapt naar rechts, waarop links in beeld een hand verschijnt en een mannenstem vraagt: “sta ik erop?” Waarop appellante: “nee” antwoordt. Vervolgens zegt appellante: “je ziet niemand”. De mannenstem vraagt: “hè?” appellante herhaalt: “je ziet niemand”.
- er vindt een gesprek plaats tussen appellante en de man in de ruimte, waarbij de man zegt: “als je zo een foto maakt...”. Dit is deels niet hoorbaar door het gehoeft van appellante. De man geeft appellante instructies hoe ze haar camera moet positioneren. De man zegt: “je ziet mij sowieso niet” en verschijnt vervolgens links van appellante in beeld.
- appellante kijkt links omhoog en de man praat weer, hoewel zijn exacte woorden niet goed te verstaan zijn. Appellante zegt: “je moet je vinger zo..” de man vraagt: “zo?” Appellante

zegt: "omdat ik anders zo moet kijken". Vervolgens zegt appellante: "mag ik starten?" de man beaamt dit en appellante start het tentamen.

- appellante start het tentamen en zoomt het beeldscherm regelmatig in en uit. Vervolgens wordt een patroon zichtbaar, waarbij appellante telkens links omhoog kijkt, daarna een antwoordalternatief kiest en dan doorklikt naar de volgende tentamenvraag.

2.24 Het College stelt vast dat bij het onderhavige tentamen sprake is van de volgende onregelmatigheden:

- er is een onvolledige roomscan gemaakt;
- de tweede camera is onjuist gepositioneerd;
- er is een tweede persoon in de kamer aanwezig, met wie appellante hoorbaar en onhoorbaar communiceert.

Ten aanzien van de roomscan en de positionering van de tweede camera, overweegt het College dat appellante deze onregelmatigheden niet betwist en ter zitting heeft aangegeven dat haar beroep hier ook niet tegen gericht is. Het College zal deze onregelmatigheden verder buiten beschouwing laten bij zijn overwegingen, maar benadrukt dat enkel op grond hiervan al het kennen en kunnen van appellante niet kan worden vastgesteld en de kwaliteit van het tentamen niet kan worden geborgd. Verweerder kan op basis hiervan in ieder geval overgaan tot ongeldigverklaring van het tentamen.

2.25 Verder is voor het College, toetsend aan de hand van de hiervoor genoemde wet- en regelgeving en jurisprudentie, in samenhang met de beelden van het tentamen, buiten redelijke twijfel vast komen te staan dat sprake is van fraude door de aanwezigheid van een tweede persoon in de ruimte. Het College baseert dit oordeel op de volgende overwegingen:

2.25.1 Het College volgt appellante niet in haar toelichting ten aanzien van de tweede persoon in de ruimte, temeer nu deze verklaring van appellante steeds wijzigt. In haar beroepschrift geeft zij aan dat er geen tweede persoon in de ruimte is. Op 10 november 2025 heeft appellante in het kader van het verzoek om een voorlopige voorziening toegelicht dat de persoon die zichtbaar is op de beelden haar broer zou zijn, die werkzaamheden aan het dak verrichtte. Ter zitting stelt appellante dat het om een andere broer gaat, die haar helpt bij het klaarzetten van het tentamen. Het College acht deze toelichting van appellante dan ook niet geloofwaardig, temeer nu deze persoon niet uit de kamer verdwijnt. Aan de hand van de opnames van het tentamen, bevindt de deur van de kamer zich rechts achter appellante. De tweede persoon verschijnt links in beeld en verlaat nimmer door de deur achter appellante de kamer. Voor het College is daarom aannemelijk geworden dat de tweede persoon gedurende het tentamen in de kamer blijft.

2.25.2 Bovendien overweegt het College dat het in de ruimte aanwezig zijn van een persoon, anders dan de tentamenkandidaat, een onregelmatigheid op zich vormt. Voorts mag ook niet met die persoon gecommuniceerd worden. Daarbij overweegt het College dat artikel 1.3 sub ss van de Onderwijs- en examenregeling (OER) wobacheloropleidingen algemeen 2025-2026 de tentamensessie als volgt definieert:

tentamensessie: de duur van het tentamen inclusief, bij een tentamen met toezicht middels proctorsoftware, de mogelijkheid om 15 minuten voorafgaand aan het aanvangstijdstip van het tentamen in te loggen.

De tentamensessie was zodoende reeds aangevangen, toen de andere persoon in beeld verscheen. Het argument van appellante, dat deze persoon enkel voorafgaand aan het tentamen in beeld was, houdt zodoende ook geen stand. Zelfs wanneer de tweede persoon de kamer zou hebben verlaten, hetgeen het College onder verwijzing naar de voorgaande overweging niet aannemelijk acht, vormt het enkel aanwezig zijn van een tweede persoon in de ruimte tijdens de roomscan al een onregelmatigheid op zich.

2.25.3 Het College stelt vast dat appellante na de start van de tentamensessie, maar voordat de eerste tentamenvragen in beeld zijn, met de persoon in de kamer overlegt

hoe hij zijn vinger moet positioneren, zodat zij niet steeds omhoog moet kijken. Daarbij wijst zij richting een specifieke plek. Voorts brengt appellante de hoek links van haar niet in beeld tijdens de roomscan. Vanuit deze hoek verschijnt eerst de hand en dan het hoofd van de tweede persoon in beeld. Vervolgens ontstaat een patroon waarbij appellante steeds links omhoog kijkt (dus naar de hoek die niet zichtbaar was bij de roomscan) en vervolgens een tentamenantwoord kiest. Appellante zoomt haar beeldscherm ook meermaals in en uit, naar eigen zeggen om de vraag beter te kunnen lezen. Deze uitleg volstaat voor het College niet. Uit het overleg tussen appellante en de tweede persoon, alsmede het steeds opkijken bij het tentamen, concludeert het College dat appellante door de tweede persoon is geholpen bij het maken van de tentamenvragen. Daarbij past ook dat appellante aan die persoon vraagt of zij het tentamen mag starten. Daar het om een meerkeuzetentamen gaat, staat voor het College buiten redelijke twijfel vast dat de tweede persoon in de ruimte een aantal vingers ophoudt, zodat appellante het juiste antwoordalternatief kan kiezen. Het in- en uitzoomen van het beeldscherm, is volgens het College dan ook waarschijnlijk om de leesbaarheid van vragen te vergroten voor de tweede persoon in de ruimte. Dat wordt ondersteund doordat appellante telkens dezelfde richting op kijkt vlak voor het beantwoorden van een vraag en dit de exacte richting is die zij vóór de eerste vraag heeft besproken met de andere persoon en aangewezen heeft als zijnde de plek waar hij zijn vingers moet houden. Verder doet appellante er lange tijd over voordat zij een antwoord selecteert of bevestigt/doorklikt naar de volgende vraag. Die selectie volgt echter wel vrijwel direct nadat zij naar links kijkt. Ook dit ondersteunt dat zij een antwoord krijgt doorgeseind. Anders dan appellante veronderstelt, is de leeftijd of opleiding van de andere persoon niet zeer relevant. Die kan immers antwoorden opzoeken zonder de stof zelf te beheersen.

Als de persoon, zoals appellante betoogt, uit de kamer verdwenen was (al dan niet om werkzaamheden aan het dak te verrichten), dan had appellante bovendien geen enkele reden om te vragen of zij het tentamen kon starten. Tot slot is tijdens het beantwoorden van de vragen (in ieder geval vraag 1) hoorbaar dat de andere persoon iets fluistert. Fluisteren zou niet noodzakelijk zijn als het een persoon is die buiten op het dak bezig is met werkzaamheden.

- 2.25.4 Het College stelt vast dat met het beschreven handelen van appellante niet alleen een onregelmatigheid, maar ook fraude is komen vast te staan. Appellante heeft opzettelijk een tweede persoon toegelaten tot de tentamensessie, die haar heeft geholpen bij de beantwoording van de vragen. Hierdoor kan geen juist oordeel worden gevormd over kennis, inzicht en vaardigheden van appellante bij dit tentamen.

Ten aanzien van de motivering van de uitspraak

- 2.26 Ten aanzien van de motivering van de uitspraak, overweegt het College dat uit vaste jurisprudentie van de Afdeling, de volgende maatstaf geldt.

ECLI:NL:RVS:2025:1831:

Dat sancties die op grond van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW worden opgelegd voortaan worden aangemerkt als herstelsancties heeft tot gevolg dat daarvoor niet langer de in de Awb opgenomen procedurele vereisten gelden die van toepassing zijn bij bestraffende sancties, zoals de cautie (artikel 5:10a van de Awb). Ook zijn andere in artikel 6 van het EVRM opgenomen (zwaardere) procedurele waarborgen niet van toepassing, zoals het onverwijld in kennis stellen van de aard en reden van beschuldiging in een taal die de beschuldigde verstaat en het recht om niet te worden gedwongen mee te werken aan een eigen veroordeling (nemo tenetur-beginsel).

De Afdeling benadrukt evenwel dat het besluit om een student een herstelsanctie op te leggen moet voldoen aan de eisen die de Awb en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur daaraan stellen, in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het

evenredigheidsbeginsel. Het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht de examencommissie om voorafgaand aan de beslissing alle feiten en gegevens over de gedraging die aanleiding geeft tot het opleggen van een sanctie en de betrokken belangen te vergaren. Hierbij is ook van belang dat de student die informatie tijdig ontvangt, zodat hij daarop kan reageren. Het motiveringsbeginsel verplicht de examencommissie om kenbaar te maken welke regel is overtreden en te specificeren en te omschrijven hoe de student de overtreding heeft begaan. Het moet voor de student duidelijk zijn waarom de sanctie wordt opgelegd. Het is hierbij aan de examencommissie om te onderbouwen dat een student de regels heeft overtreden.

- 2.27 Het College stelt vast dat de beslissing van verweerster voldoende gemotiveerd is. Aan het zorgvuldigheidsbeginsel is voldaan, nu verweerster door middel van schermopnames de frauduleuze handeling in beeld heeft gebracht, maar ook appellante in de gelegenheid heeft gesteld om haar zienswijze te geven. Hiermee zijn alle feiten en gegevens, alsmede de betrokken belangen voorafgaand aan de beslissing in kaart gebracht. Verweerster heeft in haar beslissing kenbaar gemaakt welke regel appellante heeft overtreden en gespecificeerd hoe die overtreding is begaan, namelijk door het benoemen van de geconstateerde onregelmatigheden in het besluit.

Ten aanzien van de opgelegde sanctie

- 2.28 Uit ECLI:NL:RVS:2025:1831 volgt voorts:

In het kader van het evenredigheidsbeginsel moet de examencommissie meewegen dat een beslissing op grond van artikel 7.12b, tweede lid, van de WHW, een voor de student belastend besluit is. Naarmate de nadelige gevolgen van de opgelegde sanctie zwaarder zijn voor de student, zal de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel intensiever moeten zijn (vgl. de Harderwijk-uitspraak; ABRvS 2 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:285, onder 7.9-7.10). Deze toets moet in eerste instantie door de examencommissie en het CBE worden verricht. Mocht een student zich met de uitkomst daarvan niet kunnen verenigen, dan kan hij dat in beroep aan de Afdeling voorleggen.

- 2.29 Het College stelt vast dat het onderhavige tentamen van appellante op grond van artikel 4.16 onder m van de OER 2025-2026 ongeldig werd verklaard met verlies van één tentamenkans. Op grond van artikel 7.12b lid 2 WHW, mag verweerster een betrokkene het recht ontnemen één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens af te leggen gedurende een termijn van hoogstens één jaar. De opgelegde sanctie is zodoende minder belastend voor appellante dan de sanctie die wettelijk gezien mogelijk is. Het College overweegt dat een sanctie voor het handelen van appellante passend is en dat de opgelegde sanctie een van de minst ingrijpende sancties is die mogelijk is op basis van geldende wet- en regelgeving. Het College acht de opgelegde sanctie dan ook evenredig. Voor een matiging van de sanctie, zoals appellante verzoekt, ziet het College gelet op het handelen van appellante geen reden.

Ten aanzien van de verzoeken van appellante

- 2.30 Tot slot gaat het College nog in op de verzoeken in het beroepsschrift van appellante, die in de voorgaande overwegingen niet aan bod zijn gekomen.
- 2.30.1 Ten aanzien van het verzoek om een mondelinge behandeling te gelasten, met integrale inzage in het bewijsmateriaal en de mogelijkheid tot het leveren van aanvullend bewijs, overweegt het College dat appellante geen gebruik heeft gemaakt van de inzagemogelijkheid ten aanzien van de proctorbeelden. Evenwel werden de beelden met appellante gedeeld naar aanleiding van het verweerschrift van verweerster, waardoor inzage in de beelden plaats kon vinden. Het College overweegt dat appellante gedurende de beroepsprocedure voldoende gelegenheid heeft gehad om aanvullend bewijsmateriaal aan te leveren.
- 2.30.2 Voor zover appellante verzoekt om het examengeld vergoed te krijgen, overweegt het College dat appellante hiermee waarschijnlijk doelt op terugbetaling van het collegegeld, maar dat dit geen bevoegdheid van het College is.

- 2.30.3 Voor zover appellante verzoekt om vergoeding van proceskosten, overweegt het College dat hiervoor geen aanleiding is gelet op het bepaalde in deze uitspraak en de beoordeling van het College. Appellante vordert tevens vergoeding van het griffierecht, maar de procedure bij het College is kosteloos.

Conclusie

- 2.31 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is. Appellante krijgt geen gelijk en de ongeldigverklaring van het tentamen met verlies van één tentamenkans blijft in stand.

3. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. T. Dohmen, plaatsvervangend voorzitter, en dr. L.H.H. Bollen, dr. R. van Bree, dr. T.S.E. Laros en mr. H.J.M. van Lierop, leden, in aanwezigheid van mevrouw R. Nowak als plaatsvervangend secretaris en ondergetekende als secretaris.

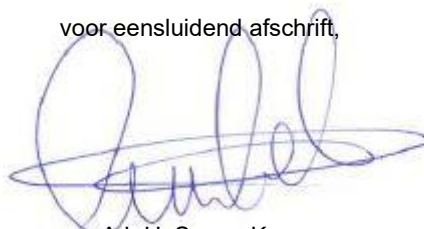
w.g. de secretaris,

w.g. de plaatsvervangend voorzitter,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

mr. T. Dohmen

voor eensluidend afschrift,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

Als u het niet eens bent met dit besluit van het College van beroep voor de examens, kunt u binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS), Postbus 20019, 2500 EA Den Haag of via het [webformulier](#). Alle informatie daarover vindt u op de website www.raadvanstate.nl/studentenzaken/.